

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
ім. В.М.КОРЕЦЬКОГО НАН УКРАЇНИ**

**ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
І ЗМІСТУ ОСВІТИ**

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА НАН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ІНСТИТУТ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ**

ДО 100 РІЧЧЯ НАН УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГУМАНІТАРИСТИКИ:
СВІТОГЛЯДНІ ПОШУКИ, КОМУНІКАТИВНІ
ТА ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ»**

6 грудня 2018 р.

Рівне, 2018

УДК 141 (082)

ББК 87 В 7

С 91

**Затверджено до друку Вченою радою
Київського університету права НАН України
(Протокол № 3 від 21 грудня 2018 р.)**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ю. С. Шемшученко, академік НАН України;

Ю. Л. Бошицький, кандидат юридичних наук, професор;

А. Є. Залужна, доктор філософських наук, професор;

С. Я. Українець, кандидат філософських наук;

О. О. Дацюк, кандидат філологічних наук

Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії: Матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конфер. / Редкол. Бошицький Ю.Л., Українець С.Я. – Рівне, 2017. - 226 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників VIII Всеукраїнської наукової конференції «Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії», присвячені теоретико-філософським, лінгвістичним та психолого-педагогічним аспектам гуманітарного пошуку. Означена проблематика розглядається в порівняльно-історичному та міждисциплінарному контексті, даються конкретні рекомендації щодо практичного застосування висновків науковців у процесі вивчення гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції стануть у нагоді науковцям, аспірантам, студентам і всім, хто цікавиться питаннями сучасної гуманітаристики, зокрема, проблемами розвитку філософії, лінгвістики, теорії та історії освіти й виховання.

© Київський університет права НАН України

ЗМІСТ

Залужна А.Є. «Екзистенційна діалектика віри С. Кіркегора у сучасних теоретико-методологічних інтерпретаціях».....	12
Кириленко О. М. Політика сталого розвитку ООН у процесах глобальної демократизації сучасного суспільства.....	15
Галич В.М. «Метафора в публіцистиці Віталія Бендера».....	20
Labelle, Elizabeth , MA, Political Science, USA <i>The political and social importance of Maidan</i>	26
Галич О.А. «Роман Бориса Акуніна «Не прощаюся»: завершення квазібіографії Фандоріна».....	40
Галич А. О. Роман «Втрачений символ» Дена Брауна: своєрідність портретування.....	45
Koleda, Catherine , auteur de « Quand Staline nous affamait. Récit d'un survivant ukrainien », Editions Jourdan, Paris, France <i>A quand la reconnaissance universelle de l'Holodomor ?</i>	50
Тарасевич Т. Ю. Кримінально-правова кваліфікація вчинення злочинів, які вчиняються медичними працівниками як спеціальними суб'єктами злочину.....	55
Крупка О.В. «Еволюція правової свідомості українського суспільства на межі середніх віків і Нового часу».....	59
Цибульський В.І., Гром В.М. «Київський гідромеліоративний інститут в період нацистської окупації(1941-1943рр.)».....	64
Храпко П.Ю. Деякі аспекти семіотики візуального в теоретичному трактаті О. Богомазова «Живопис та елементи» (1914).....	69
Гуменюк С.М. Неогуманістичні проекти у контексті глобалізаційних процесів: виклики та перспективи.....	71
Коберська Т.А. Інсталяції міфу у сучасній соціокультурній дійсності».....	75
Шадюк Т.А. «Релігійна ідентичність як соціокультурний маркер»...	79
Клинова-Дацюк Г.Д. Українські вищі школи в Німеччині у II половині 40-х рр. ХХ ст.....	83
Сарнавська О.В. Особливості філософії поезії хх століття на прикладі творчих пошуків М. Семенка.....	89
Українець С.Я. Світоглядна переорієнтація у дослідженні проблеми національного: діалог з метафізикою.....	92
Сарнавська О.В., Задорожна І., Філософсько-психологічні аспекти пошуку смислів сучасної особистості.....	96
Залужний А.Л. Соціально-економічна екологія М. Реймерса».....	100
Крупка Л.О. Простір війни як дорога до себе за романом Сергія Жадана «Інтернат».....	103
Веремейчик С. В. Душа в контексті філософських пошуків античності.....	106
Зелена А. Г. Тревел-журналістика як явище сучасного медіа простору.....	110

Міщук В. В. <i>Розширення «на схід» як етап розвитку Європейського Союзу</i>	115
Кир'янчук І.Б. <i>Хронотоп зустрічі у поезіях Михайла Ореста «Казка» та «У ложах камінних прозорчасті струмені»</i>	118
Маліцький Б., Тарасевич Т. Ю. <i>Юридичні ознаки складу злочину (терористичний акт)</i>	121
Шамова В. М., Тарасевич Т. Ю. <i>Кримінальна відповідальність за сприяння вчиненню самогубства</i>	125
Овсяник Д. В., Дніпров О.С. <i>Генезис адвокатури: історичні аспекти</i>	129
Онищук В.О. <i>Мотив падіння людини у ренесансному мистецтві</i>	134
Моїсеєнко А.С. <i>«Ковзаючий» імідж як форма соціальної квазівзаємодії</i>	139
Сеткіна Ю.Р., Гуменюк С.М. <i>Полеміка навколо теми голодомору: історичні та політичні аспекти</i>	144

РОЗДІЛ 2

Комунікативні стратегії сучасної лінгвістичної науки

Косович О. В. <i>Французька мова Канади. Інтегральна мовна та лінгвокультурна сутність</i>	148
Магдюк О. В. <i>Communicative and pragmatic spaces of scientific discourse.</i>	
Дацюк О. О. <i>Про деякі дискусійні питання у проекті Українського правопису 2018 р.</i>	153
Павлюк (Ковальчук) Н. П. <i>Проблема впливу пунктуації на комунікативні процеси розвитку особистості</i>	157
Окулова Л. О. <i>Терминологические именные словосочетания подъязыка экономики и эксплуатации водного транспорта</i>	161
Ляшук О., Щербачук Н. П. <i>Звертання у творах М. Коцюбинського: семантико-стилістичний аспект</i>	165
Пазюка І. О. <i>Структурно-семантичні та стилістичні особливості простих речень з однорідними членами (на матеріалі збірки Марії Матіос «Нація»)</i>	170
Лірник К. В., Ричагівська Ю. Є. <i>Категорії зменшеності та пестливості в сучасній українській мові</i>	174
Сидорчук О. П., Ричагівська Ю. Є. <i>Фразеологізми у пригодницькій прозі Максима Кідрука</i>	178
Губеня О./ Л., Ричагівська Ю. Є. <i>Українське мовознавство в лінгвіоісторіографічних студіях</i>	182
Артемова Ю. І. <i>Функціонально-стилістичні аспекти лінгвокультурем-реалій у романі Уласа Самчука «На твердій землі»</i>	186
Комар В. В., Совтис Н. М. <i>Використання полонізмів у творах українських письменників</i>	191

РОЗДІЛ 2

Комунікативні стратегії сучасної лінгвістичної науки

Ольга Косович,

*доктор філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри романо-германської філології
Тернопільського національного педагогічного університету імені
Володимира Гнатюка*

ФРАНЦУЗЬКА МОВА КАНАДИ. ІНТЕГРАЛЬНА МОВНА ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНА СУТНІСТЬ

Французька мова Канади, як і будь-який національний варіант полінаціональної мови, є складним, багатоаспектним утворенням. Унікальність цієї мови характеризується, перш за все, її життєздатністю. Незрівнянно малий ареал франкофонії в Канаді (близько 23% від загального числа канадців). За даними інституту статистики Квебека, 94,6% жителів Квебека розмовляють французькою мовою, причому для 80% квебекців вона є рідною. Крім Квебека, французька мова в Канаді набула значного поширення в провінціях Онтаріо, Нуво-Брансвік (Нью-Брансвік) (Акадія).

Квебек відіграє особливу роль в становленні національної мовної форми і збереженні французької мови в цілому. Як справедливо відзначають Л. Оукс і Дж. Уоррен, існування Квебека потрібно розглядати як певний гарант збереження французької мови [7, с. 75]. Крім територіальної приналежності до Канади або ширше – до регіону Північної Америки – Квебек можна розглядати в іншій геополітичній площині, а саме, як частину Франкофонії, де ця канадська провінція грає ключову роль, а її тісний зв'язок з Францією забезпечує життєвість французької мови в загальносвітовому масштабі.

За словами відомого лінгвіста А. Джадж, Квебек завжди був важливою частиною франкомовного суспільства, завдяки своїм старанням зберегти французьку мову заради «процвітання на міжнародному рівні» [5, с. 26].

Міжнародний день Франкофонії (*Journée internationale de la Francophonie*), який має назву в Квебеку *Francofête* (французьке свято), є надзвичайно популярним у цій провінції, і з кожним роком значимість цього свята серед квебекців тільки зростає.

В даний час не існує єдиної думки серед лінгвістів щодо того, чи є мова Квебека національним варіантом французької мови або її слід відносити до географічного, територіального, просторового і т.п. варіантів. Крім того, в науковому світі немає чіткої позиції з приводу самої дефініції існуючої мови в Квебеку. За В.Т. Клоковим, французький стандарт «є понадсоціальним і понадтериторіальним»; це абстрактне розуміння того, що повинно бути реалізовано як взіреть» [1, с.173]. Ця точка зору поділяється багатьма зарубіжними лінгвістами. На думку А. Вальдмана, французький стандарт є «фікцією, якою володіє в деякій мірі будь-яка мовна норма» [9, с.672]. Укладач Тезауруса французької мови Квебека (*Trésor de la langue française du Québec – TLFQ*) К. Пуарье, квебекець за походженням, вважає, що цей стандарт є умовним варіантом, який грає роль нейтрального стандарту у всьому франкомовному світі [8].

Важливо також зауважити, що термін «франко-квебекська мова» з недавнього часу міцно увійшов в науковий обіг в Квебеку, з дня завершення фундаментального проекту *FRANQUS (Français standard en usage au Québec)*, що проводилося протягом десяти років квебекськими лінгвістами Шербрукського університету. Підсумком цієї масштабної роботи, яка завершилася в кінці 2013 року, стала поява нового словника франко-квебекської мови (*Usito*), який, на думку його укладачів, містить принципово нову інформацію про словниковий склад мови, оскільки його дані засновані на текстах, написаних квебекськими авторами, що забезпечує унікальну можливість побачити, яким чином квебекська культура накладає свій відбиток на французьку мову Квебека [6].

Ми вважаємо, що французька мова, що використовується в Канаді, є квебекським національним варіантом французької мови, оскільки вона має

статус рідної мови для абсолютної більшості квебекців, має свій стандарт (проект *FRANQUS* є одним з новітніх підтверджень цього факту), має свою лінгвокультурну специфіку. Щодо визнання і документального закріплення статусу цієї мови існує, на наш погляд, певна суперечність. З одного боку, поряд з англійською, вона визнана офіційною мовою Канади; її письмовий стандарт в більшості випадків збігається з мовою метрополії. З іншого боку, незважаючи на позицію квебекських лінгвістів і власне жителів Квебека, які переконані, що говорять саме французькою мовою, усне мовлення квебекців за фонетичними і лексико-граматичними особливостями значно відрізняється від французької мови Франції. Важко не погодитися з точкою зору Л. Бержер, автора «Словника квебекської мови», який стверджує, що «квебекська мова – це французька, але яка також увібрала в себе лінгвістичну спадщину квебекців, які 300 років мешкали на північно-американському континенті» [2; 3, с. 356]. Тенденція до мовного варіювання, зміни умов життя суспільства, ослаблення політичних і економічних зв'язків з Францією на тривалий період, а також особливі кліматичні умови життя в Квебеку, які сприяли розвитку специфіки словникового складу мови (наприклад, в морській та лісопереробній термінологіях), є головними причинами, що зумовили становлення та розвиток квебекського національного варіанту французької мови в Канаді.

Відповідно до новітніх досліджень лінгвістів, зокрема К. Верро, французька мова Квебека характеризується хронолектними, тополектними, соціолектними, функціонально-стилістичними і експресивними типами варіативності мови [10]. В.Т. Клоков при дослідженні концепції К. Верро розкриває сутнісні характеристики варіативності франко-квебекської мови: *хронолектна варіативність* проявляється в існуванні історизмів, архаїзмів і неологізмів, *тополектна варіативність* характеризується наявністю синонімічних рядів для позначення одних і тих самих денотатів, *соціолектна варіативність* відрізняється специфічними лексемами і виразами, що вживаються в тих чи інших комунікативних ситуаціях, *функціонально-*

стилістична варіативність проявляється, в першу чергу, в протиставленні лексем, що відносяться до усного та письмового реєстрів мови, експресивна – в наявності експресивних, стилістично маркованих лексем та виразів [1].

Ми вважаємо, що розвиток цієї теорії в перспективі допомогло б у визначенні франко-квебекського мовного стандарту, а також в необхідній уніфікації квебекського варіанту французької мови, характерного для квебекської лінгвокультури.

Література

1. Клоков В. Т. Французский язык в Северной Америке. Саратов : Изд-во Са-рат. ун-та, 2005. 400 с.
2. Bergeron L. La charte de la langue québécoise. Montréal: VLB éditeur, 1981. 97 p.
3. Bienvenue J. La norme contre l'usage : «office» et «bureau» devant le tribunal du Québec // Langue et identité. Le français et les francophones d'Amérique du Nord. Sainte-Foy : Les Presses de l'Université Laval, 1990. pp. 353-368.
4. Institut de la statistique Québec. URL: <http://www.stat.gouv.qc.ca/statistiques> (Дата звернення: 20.11.2018).
5. Judge A. La francophonie: mythes, masques et réalités. // Francophonie. Mythes, masques at réalités. Paris: Publisud, P.19-43.
6. FRANQUS (Français standard en usage au Québec). URL: <http://franqus.usherbrooke.ca> (Дата звернення: 20.11.2018).
7. Oakes L., Warren J. Language, Citizenship and Identity in Quebec. PALGRAVE Macmillan, 2007. 260 p.
8. Poirier C. Un dictionnaire général du français québécois: produit original ou produit adapté? // Langue et identité. Le français et les francophones d'Amérique du Nord. Sainte-Foy : Les Presses de l'Université Laval, 1990. pp. 339-351.
9. Valdman, A. Normes locales et francophonie // La norme linguistique : Conseil de la langue française, 1983. pp. 667-706.

10. Verreault C. L'enseignement du français en contexte québécois: de quelle langue est-il question? // La norme du français au Québec. Perspectives pédagogiques. (Termonogramme 92-92). Québec : Les Publications du Québec. pp. 21-40.